

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i'r Cabinet

Dyddiad y cyfarfod:	16 Ionawr, 2018
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd Gareth Roberts
Swyddog Cyswllt:	Morwena Edwards, Cyfarwyddwr Corfforaethol
Rhif Ffôn Cyswllt:	01286 679 468
Teitl yr Eitem:	Adroddiad Perfformiad Oedolion, Iechyd a Llesiant

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw diweddarau fy nghyd aelodau ar yr hyn sydd wedi digwydd yn y meysydd yr wyf yn gyfrifol amdanynt fel Aelod Cabinet Oedolion, Iechyd a Llesiant. Bydd hyn yn cynnwys amlinellu'r hyn sydd wedi digwydd yn erbyn addewidion y Cynllun Strategol; lle mae'r mesurau perfformiad arni; a'r diweddaraf o ran cynlluniau arbedion a thoriadau.
- 1.2 Byddwn yn eich atgoffa fod yr holl faterion eisoes wedi bod yn destun trafodaeth ac wedi eu craffu mewn cyfarfodydd o'r Tîm Rheoli Adrannol.
- 1.3 Ar y cyfan rwy'n gyfforddus gyda pherfformiad yr Adran Oedolion Iechyd a Llesiant, o'm rhan y gwasanaethau sydd o dan fy nghyfrifoldeb i

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490

cabinet@gwynedd.llyw.cymru

2. **Y PENDERFYNIAD A GEISIR**

2.1. Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad

3. **Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD**

3.1. Er mwyn sicrhau rheoli perfformiad effeithiol.

4. **RHESYMEG A CHYFIAWNHAD DROS ARGYMELL Y PENDERFYNIAD**

4.1. **Prosiectau'r Cynllun Strategol**

4.1.1. Cyflwynir isod adroddiadau cynnydd cryno ar brosiectau'r Cynllun Strategol 2017-18.

4.2. **G1 Her Gofal - Ceisio sicrhau fod pobl Gwynedd yn glir o'r her sy'n ein hwynebu i ysgogi a chefnogi cymunedau i gyfrannu drwy weithio'n gymunedol.**

4.3 Adroddwyd y tro diwethaf ein bod wedi cynnal sesiynau gyda staff i drafod datblygu'r gwasanaeth gwybodaeth, cyngor a chymorth yng Ngwynedd. Neges glir oedd pa mor allweddol a chyfoes yw sicrhau fod pobl Gwynedd yn glir o'r her sy'n wynebu'r maes. Mae'r rhaglen waith sy'n cael ei ddatblygu yn rhoi ffocws ar sicrhau y gellid cynnig gwasanaeth gwybodaeth, cyngor a chymorth ar lefel lleol gan nodi hefyd yr hyn sydd angen ei flaenoriaethu dros y misoedd nesaf.

4.4 Yn benodol o ran ceisio cynyddu'r ffocws ataliol a lleol mae rôl y 'Cysylltwr Cymunedol' yn cael ei dreidlu o fewn tri o'r Timau Cymunedol Integredig. Mae'r rôl yn cynnig cyfle i ystyried manteision plethu adnodd o'r trydydd sector o fewn ein timau ac yn ddatblygiad o hyn sydd ar waith yn barod yn ardal Eifionydd. Pwrpas rôl y Cysylltydd Cymunedol yw cyfoethogi dealltwriaeth aelodau o'r fîm ynglŷn â'r cyfleoedd sy'n bodoli o fewn cymunedau, gan sbarduno gweithgarwch cymunedol sy'n hybu llesiant trigolion. Mae'r rôl wrth reswm yn ddatblygol ei natur ac ar ddiwedd y cyfnod peilot bydd angen gwerthuso'r cynllun gan ddysgu, adlewyrchu a deall mwy am gyfraniad y rolau hyn i fod yn helpu pobl fyw eu bywydau fel maent yn dymuno.

4.3 **G2 Gweithio'n Integredig ar yr hyn sy'n cyfri i unigolion - Ail ddylunio ein ffordd gyfredol o weithio.**

4.3 Adroddwyd y tro diwethaf fod cytundeb gyda'r Bwrdd Iechyd i sefydlu strwythur i weithio'n integredig yn y maes pobl hyn a gallaf gadarnahu bod staff y Cyngor a'r Bwrdd Iechyd yn y broses o drosglwyddo i mewn i'r strwythur newydd ardal. Mae sesiynau hyfforddiant wedi eu cynnal i'r ac mae lleoliadau gwaith yn cael eu haddasu. Mae cyfres o weithdai wedi eu cynnal i gefnogi Arweinwyr y Cyngor a'r Bwrdd Iechyd i weithredu newidiadau a chynnal momentwm. Mae rhaglen waith yn ei lle i sefydlu gwasanaeth Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth (IAA) o fewn y timau integredig sydd yn seiliedig ar yr hyn rydym wedi ei ddysgu trwy weithredu egwyddorion Ffordd Gwynedd Iechyd a Gofal yn Alltwen a barn staff

mewn sesiynau ymgynghori gafwyd yn ystod y gwanwyn.

4.4 G3 Ail-strwythuro Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant - Sicrhau fod strwythur staffio'r adran yn addas ar gyfer y dyfodol.

4.5 Ystyrir bod y cynllun hwn wedi ei gwblhau ar wahân i fan addasiadau a chwblhau trefniadau gweinyddol adnoddau dynol. Bydd yr Adran yn gweithredu newidiadau pellach i'r strwythur staffio os oes cyfleoedd datblygol yn codi neu gyfleoedd i weithio yn fwy effeithlon.

4.5 G4 Tai Gofal Ychwanegol – Adeiladau Tai Gofal Ychwanegol ym Mhorthmadog.

4.5.1 Mae amserlen Cwmni Anwyl wedi llithro ymhellach oherwydd argaeledd a diffyg gweithwyr adeiladu, maent nawr yn edrych i gwblhau yn ystod mis Mai 2018. Mae cynnydd sylweddol wedi ei wneud yn y misoedd diwethaf gyda gwaith wedi cychwyn ar y to. Mae 58 o geisiadau wedi ei derbyn ar gyfer y cynllun sydd a 40 o fflatiau (1 a 2 llofft). Bydd ymgyrch marchnata yn cychwyn eto dechrau'r flwyddyn ar gyfer fflatiau arddangos a diwrnod agored.

4.6 G5 Frondeg – Sicrhau eglurder ar safle Frondeg a phenderfynu ar y ffordd ymlaen.

4.6.1 Yn dilyn sylwadau ar y cynlluniau drafft gan y prif fudd-ddeiliaid, rydym nawr yn aros i dderbyn achos busnes cynhwysfawr gan Grŵp Cynefin. Maent hefyd eisiau cadarnhad gan y gwasanaeth eu bod yn barod i ymrwymo cyfraniad cyfalaf yn ogystal â'r tir ar gyfer y datblygiad newydd. Unwaith bydd y termau wedi eu cytuno, byddant mewn sefyllfa i gyflwyno cais cynllunio, gyda'r amod fod y prif-fuddeiliaid a'r cynghorwyr yn cael cyfle i weld y cynlluniau yn gyntaf cyn i'r ymgynghoriad cyhoeddus gymryd lle.

4.7 G6 Darpariaeth fewnol – Penderfynu ar sut rydan ni'n rhedeg y Gwasanaeth Darparu (sy'n darparu gwasanaethau gofal) a gweithredu ar hynny.

4.7.1 Ar trafodaethau gyda fy nghyd aelodau, mae penderfyniad wedi ei wneud i roi'r gwaith yma o'r neilltu am o leiaf 2 flynedd er ystyried opsiynau ehangach i'r Cyngor a'i bartneriaid mewn marchnad sydd yn newid ac yn fregus.

4.8 G7 Capasiti a Chynaliadwyedd y gyfundrefn gofal ac iechyd – Ymateb i'r problemau presennol sydd yn bodoli o ran darpariaethau gofal ac iechyd o fewn y maes pobl hyn yn benodol.

4.8.1 Mae gwaith adeiladu ar Ran 2 prosiect Llys Cadfan bellach wedi ei gwblhau ac mae trefniadau yn cael eu gwneud i symud tuag at gwblhau'r gwaith mewnol a gwneud defnydd o'r adnodd newydd fydd yr unigolion yn yr Uned Dementia Cynnar newydd. Mae'r risg y gallai methiant y Bwrdd Iechyd i recriwtio nyrsys yn yr ardal gael effaith ar bryd y bydd y cynllun yn cyrraedd ei lawn botensial o ran gwasanaethau gofal ac iechyd yn parhau. Mewn cydweithrediad gyda'r Bwrdd Iechyd, mae cynlluniau ar gyfer buddsoddi mewn gwelyau dementia cynnar yn cael eu datblygu ar gyfer 3 lleoliad arall ar draws y Sir a'r gobau yw y gellir sicrhau buddsoddiad o gronfa ICF i weithredu o leiaf un o'r cynlluniau yma, a gobeithir dechrau ar y gwaith yn y lleoliad cyntaf, Plas Hafan, Nefyn fydd yn cyfateb i fuddsoddiad rhan 1 Llys Cadfan yn ystod blwyddyn ariannol 2017-18.

4.8.2 Mae recriwtio i'r gweithlu gofal a nyrsio yn parhau yn hynod heriol. Mae ymdrechion i ddenu a chadw gweithwyr yn parhau ac yn cael eu dwysau. Yn anffodus nid ydym yn gweld digon o lwyddiant i lenwi'r bylchau hyd yma ac felly mae'r newid rhy araf i gynorthwyo yn y tymor byr. Gyda newidiadau deddfwriaethol eraill o ran cofrestru'r gweithlu yn dod i rym yn Ebrill 2018, rhagwelir y bydd cyflawni'r nod o ddenu a chadw'r gweithlu gofal ac iechyd yn parhau am gryn amser eto. Mae'r sector breifat hefyd yn wynebu trafferthion tebyg ac mae gwaith ar y gweill ar sefydlu cynlluniau peilot ar y cyd gyda darparwyr i arbrofi gyda dulliau newydd o weithio. Y nod yw cael un cynllun peilot ymhob un o'r 5 ardal dros y 18 mis nesaf. Y gobaith ydi y bydd hyn dros amser yn ein galluogi i ddarparu gwasanaethau sydd yn rhoi ffocws ar amcanion yr unigolion ac sydd yn fwy effeithlon a fydd yn eu tro yn cyfrannu at ein gallu i leihau bylchau gofal/cyfnodau aros am wasanaeth/dychwelyd i'r cartref i drigolion bregus y Sir.

4.8.3 **Gofalwyr** - Mae gwaith i weld os yw ein trefniadau a'n sefyllfa gyfredol yn addas o ystyried disgwyliadau'r Ddeddf yn parhau. Mae camau wedi eu cymryd i ymgorffori gwaith cefnogi'r gofalwyr yn yr agenda Llesiant/ataliol. Mae un o swyddogion yr Adran yn arwain a chydlynu gwaith yn rhanbarthol i gefnogi gofalwyr, a bydd hynny yn cyfrannu at ein dealltwriaeth o'r sefyllfa a'r gallu i gryfhau'r ddarpariaeth leol ar sail gwybodaeth gadarn. Byddwn yn parhau i ofyn am farn swyddogion proffesiynol, gofalwyr yng Ngwynedd a phencampwyr y maes er mwyn ystyried os yw ein trefniadau yn addas. Bydd y gwaith yma yn ein galluogi i benderfynu os oes sail i gomisiynu prosiect neu brosiectau penodol i gefnogi gofalwyr di-dâl a/neu sut i wneud defnydd gwell o wasanaethau IAA ac ataliol. Mae Strategaeth Gofalwyr Gwynedd a Môn wedi cael ei mabwysiadu. Y cam nesaf fydd llunio'r cynllun gweithredu ac mae is-grwpiau yng Ngwynedd a Môn wedi dechrau cyfarfod i gyflawni hyn. Mae'r is-grŵp Gwynedd yn cynnwys aelodau'r Adran, partneriaid o 3ydd sector, lechyd, a gofalwyr.

4.8.4 Mae'r Adran yn rhoi trefniadau newydd yn eu lle i gefnogi gofalwyr pobl â phroblemau iechyd meddwl oherwydd adborth nad oedd y gwasanaeth yn effeithiol. Mae dau weithiwr cefnogol mewnol wedi cymryd y gwaith ac mae'r adborth cynnar am eu cefnogaeth i'r gofalwyr hyn yn gadarnhaol iawn. Rydym hefyd wedi cael adborth cadarnhaol iawn am ein cynllun cardiau argyfwng gofalwyr ac mae Cynnal Gofalwyr wedi dechrau hysbysebu'r cynllun hefyd.

5. Mesurau Perfformiad

5.1 Mae **Atodiad 1** yn adrodd ar y mesurau perfformiad sy'n gysylltiedig â fy mhorthffolio.

5.2 Mae'r mesur **OED23** yn rhoi gorolwg cyffredinol ar y cyfeiriad mae'r adran yn mynd ac yn adnabod shifft bositif mewn cyflawni'r 'hyn sydd yn bwysig' i bobl hyn ac anableddau corfforol. Yn gyffredinol mae **OED 23, Canran o bobl hyn ag anableddau corfforol lle gweler cynnydd mewn cyflawni'r hyn sydd yn bwysig**, yn **90%**. Mae'r Adran yn cydnabod bod dal peth gwaith angen o ran datblygu mesur ymhellach, a hynny trwy barhau i hybu hyfforddiant 'Collaborative Conversations' a defnyddio sut yr ydym yn perfformio i adnabod bylchau a chyfloed ar draws y Sir. Mae'r Adran yn cadarnhau eu bod am weithio ymhellach ar y mesur yma.

5.3 Gyda'r mesur **OED24**, mae **93%** o **Gleientiaid Anabledd Dysgu wedi gweld gwelliant yn yr hyn sy'n bwysig** sydd yn gynnydd ar y chwarter diwethaf. O'r achosion hynny sydd ddim wedi gweld cynnydd yn yr hyn sydd yn bwysig iddynt,

mae'r Adran wedi adnabod yr achosion penodol yma ac mae'n werth nodi o'r achosion sydd wedi cael eu hadolygu, dim ond un achos sydd wedi gweld llythriad. Mae gwaith yn mynd rhagddo gan yr uned i adnabod y rhesymau tu ôl i unrhyw lithriad ac yr achosion yna lle nad oes cynnydd boddhaol i'w weld.

- 5.4 Mae pryder yn parhau gyda'r **Gyfradd oedi wrth drosglwyddo gofal am resymau gofal cymdeithasol fesul 1,000 o'r boblogaeth sy'n 75+ oed (PMA/19)**. Mae cryn dipyn o waith wedi digwydd o fewn yr adran i graffu yn fanwl y ffigyrau Oedi wrth drosglwyddo o ysbytai i sicrhau eu bod yn gywir. Mae'r ffrwyth gwaith yma i'w gweld gyda pherfformiad Mis Hydref yn gweld gwelliant, gydag un achos Oedi wrth drosglwyddo yn y mis (Hydref) sydd yn golygu perfformiad 3.2 hyd yma sydd yn dod a thaflluniad am y flwyddyn i lawr. Rydym wedi adnabod pryderon ym methodoleg a diffiniad sydd yn cael ei ddefnyddio gan lechyd wrth adrodd ar berfformiad Gwynedd ac felly byddwn yn parhau i adolygu hyn i sicrhau bod data cywir yn cael ei adrodd.
- 5.5 Mae peth pryder bod nifer fawr o unigolion methu cael eu rhyddhau o'r ysbyty oherwydd aros am leoliadau cartrefi nyrsio dwys, er i deuluoedd gytuno i ail a trydydd dewis. Rydym yn dechrau gweld sefyllfa lle mae anghenion preswylwyr cartrefi nyrsio yn llawer mwy dwys. Mae datblygiadau sydd yn digwydd yn Llys Cadfan a Phlas Hafan yn mynd i helpu ysgafnhau'r baich yn y tymor byr ond bydd angen trafodaethau pellach am unrhyw ddatrysiadau hir dymor.
- 5.6 Yn ogystal i'r gwaith yma, mi fydd y Cabinet yn ymwybodol o raglen waith 'week in a room' sydd yn ceisio ymateb i'r uchod. Mewn cydweithrediad gyda'r Bwrdd lechyd rydym wedi adolygu'r system ofal ac iechyd, a hynny drwy ddilyn achosion o'r dechrau i'r diwedd a cheisio creu system sydd yn gweithio'n well i gleifion gan ddileu'r rhwystrau sydd yn codi i bobol. O ganlyniad i'r gwaith yma bydd ffordd newydd o weithio yn cael ei beilota yn Ysbyty Gwynedd ac edrychaf ymlaen yn fawr at ganlyniadau'r gwaith arloesol yma a byddaf yn eich diweddarau yn fuan.
- 5.7 Byddwch yn ymwybodol bod Bwrdd lechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr wedi datblygu strategaeth iechyd meddwl newydd ar gyfer pob oedran : 'Law yn Llaw ar gyfer lechyd Meddwl Gogledd Cymru'. Mi fydd ystod o fesurau penodol yn cael eu darparu gan y bwrdd er mwyn gwella ansawdd, argaeledd a mynediad at wasanaethau lechyd Meddwl yng Ngogledd Cymru. Y bwriad yng Ngwynedd yw datblygu mesurau sydd yng nghyd fynd a'r strategaeth yma.
- 5.8 Mae sefydlu'r uned Diogelu a Sicrwydd Ansawdd yn galluogi'r Cyngor i ymateb yn llawer mwy effeithiol i ofynion newydd a chynyddol sydd o fewn y maes diogelu oedolion. Mae perfformiad **SCA/019 O'r atgyfeiriadau amddiffyn oedolion sydd wedi'u cwblhau yn ystod y flwyddyn, y canran lle mae'r peryg wedi'i reoli**, yn 100% chwarter yma.
- 5.9 Mae'n galonogol gweld ein bod yn parhau i weld cynnydd yn y mesur **PMA/20b Canran o achosion sydd wedi derbyn cyfnod o alluogi - ac nad oes ganddynt unrhyw becyn gofal a chymorth chwe mis yn ddiweddarach** sydd yn **88%**. Yn ogystal mae'r mesur **PMA/20a Canran o oedolion sydd wedi cwblhau pecyn o alluogi - ac sydd â phecyn gofal a chymorth llai o faint chwe mis yn ddiweddarach** hefyd ar y trywydd cywir ac yn **90%**.

6. Sefyllfa Ariannol/ Arbedion

- 6.1 Gellir adrodd bod holl gynlluniau arbedion 2015/16 wedi eu gwireddu, a chanran cynlluniau 2016/17 sydd eto i'w gwireddu wedi gostwng i 6%, sef cyfanswm o £95,600. Mae amrediad o gynlluniau arbedion y flwyddyn 2017/18 wedi cael eu gwireddu ac er bod yr adran yn gweithredu ar y gweddill, mae amserlen gwireddu cyfanswm o £606,500 (43%) yn llithro ychydig. Er bod gostyngiad bach ers yr adroddiad diwethaf, mae her sylweddol i'w gwireddu yn amserol felly yn parhau. Mae hyn yn cyfrannu at y gorwariant a ragwelir am y flwyddyn
- 6.2 Cyfeiriwyd ers peth amser at drefniadau mwy cyfoes o ymateb i anghenion trigolion Gwynedd. Bellach, mae sail gadarn i ddod i gasgliad bod y drefn yma yn gynhyrchiol ac wedi arwain at leihad yn y galw am rai gwasanaethau, ac at arbedion pendant o fewn y maes gofal Pobl Hyn yn ei gyfanrwydd. Fodd bynnag, mae wedi bod yn anodd adrodd i sicrwydd ar union faint yr arbedion o amryw o'r cynlluniau unigol fel ag y maent yn bodoli ar hyn o bryd.
- 6.3 Adroddwyd hefyd ers tro bod y Cabinet wedi cefnogi ymdrechion y Pennaeth i gyfarch y pryder sydd wedi bodoli parthed y tangyflawni a'r llithriadau gydag amryw o'r cynlluniau unigol. Ymhellach, bod y Pennaeth, wedi cyflwyno adroddiad ar y datblygiadau sy'n deillio yn rhannol o "Alltwen", a'i ddymuniad i ehangu ar y drefn yma o weithredu. Byddai hyn yn golygu cyfuno amryw o'r cynlluniau unigol o fewn gwahanol benawdau, ac yn cynnwys dull amgen o gofnodi budd ariannol y newidiadau. Cymeradwywyd egwyddor yr hyn oedd dan sylw. Fodd bynnag, rydym yn dal i aros am adroddiad llawn gan y Pennaeth Adran on bellach gallaf gadarnhau bydd yr adroddiad yma yn cael ei gyflwyno yn fuan i'r Cabinet er ystyriaeth.
- 6.4 Mae'n fwriad hefyd cyflwyno amrediad o arbedion ychwanegol cyfwerth â £1.355m mewn amrywiol feysydd, arbedion sy'n rhannol ddisodli'r arbedion oedd wedi eu rhagweld o'r cynllun "Cwmni Hyd Fraich Darparu" sydd wedi ei hepgor am y tro.
- 6.5 Bu llithriad o ran cynnydd gyda'r cynllun Ad-leoli Gwasanaeth Dydd Segontiw, ond rwyf innau (fel yr Aelod Cabinet cyfrifol) a'r Adran Oedolion (fel adran gomisiynu) yn annog y contractwr a'r gwasanaethau technegol perthnasol i gwblhau er mwyn cyflwyno'r ased a sicrhau'r deilliannau ar gyfer pobl Gwynedd cyn gynted â phosib.

7. **CAMAU NESAF AC AMSERLEN**

- 7.1 Dim i'w nodi

8. **UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD**

8.1. **Barn y Swyddogion Statudol:**

i. **Y Swyddog Monitro:**

Dim sylwadau o safbwynt priodoldeb

ii. **Y Pennaeth Cyllid:**

Rwyf yn fodlon fod cynnwys yr adroddiad yn adlewyrchiad teg o'r sefyllfa ariannol. Mae'r her sylweddol i wireddu cynlluniau arbedion yr Adran yn parhau, ond fel gwelir o'r adroddiad mae ymdrechion parhaus gan yr Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant i adnabod ffyrdd amgen o wireddu'r arbedion angenrheidiol. Disgwyliaf adroddiadau pellach i'r Cabinet mewn perthynas â hyn, yn unol â'r hyn a nodir.

Nodaf hefyd fod rhan 6.5 o'r adroddiad yn cyfeirio at lithriad gydag un o brif gynlluniau cyfalaf y Cyngor, sef 'Ad-leoli Gwasanaeth Dydd Segontiw', ond fod yr Aelod Cabinet yn cymryd camau er mwyn isafu'r oedi pellach cyn cyflwyno'r ased a sicrhau'r deilliannau.

8.2. **Barn yr Aelod Lleol:**

8.2.1 Dim yn fater lleol.

8.3. **Canlyniad Unrhyw Ymgynghoriad:**

8.3.1 Dim i'w nodi.

Atodiadau:

Atodiad 1 Mesurau Perfformiad